

13.4.2021

Muutosehdotuksia helpottamaan yhteisöllistä kansalaistoimintaa

Allergia-, iho- ja astmaliitto on antanut lausunnon Yhteisöllinen kansalaistoiminta 2020 -työryhmän mietinnöstä (OM005:00/2019). Työryhmä ehdottaa mietinnössään yhteisöllistä kansalaistoimintaa helpottavia muutoksia yhdistyslakiin ja muuhun kansalaistoimintaa koskevaan sääntelyyn.

Liitto kommentoi muun muassa seuraavasti mietinnön eri kohtia:

Olettamasäännökset

Liiton mielestä yhdistyksen sääntöjen vähimmäissisältöjen keventämistä ja uuden yhdistyksen sääntöjen kirjoittamisen helpottamista koskevat uudet olettamasäännökset ovat pääosin hyviä. Liiton mielestä olisi kuitenkin ollut parempi, että toimielinten toimikaudet määräytyisivät kalenterivuoden mukaan.

Yhdenvertaisuusperiaate

Yhdenvertaisuuden korostaminen myös yhdistyslaissa helpottaa ymmärtämään sen merkityksen yhdistystoiminnassa. On myös hyvä, että laissa kuvataan yhdenvertaisuusperiaatteet erot ja yhtäläisyydet suhteessa muihin lakeihin. On kuitenkin varmistettava, että ehdotettu säännös ei aiheuta käytännön tulkintaongelmia yhdistyksissä.

Verkkokokoukset

Korona on osoittanut, että verkkokokousten pitäminen luo hyvän lisäarvon perinteisille, kasvokkain pidettävillä kokouksilla. Verkkokokousmahdollisuus lisää mahdollisuutta osallistua kokouksiin matalammalla kynnyksellä. Siitä huolimatta, että kaikilla ei ole vielä mahdollisuutta tai kykyä toimia verkossa, on oletettavaa, että etä- ja hybridikokousten pitäminen tulee yleistymään tulevaisuudessa. Erytisen tärkeää verkkokokousten mahdollistaminen on pienille, valtakunnallisille yhdistyksille, joille kasvokkain järjestetyn kokouksen pitäminen voi aiheuttaa kohtuuttomia resurssitarpeita. Yhdenvertaisuusperiaate tulee ottaa ratkaisussa huomioon.

Etäosallistumisen mahdollisuus

Kokoontumiskäytäntöjen mahdollistaminen sähköisiksi hallitusten päätöksellä madaltaa byrokratiaa ja työtä, jonka sääntömuutoksien tekeminen aiheuttaa. Vapauttaa yhdistystoimijoiden resursseja varsinaiseen sisältötoimintaan.

Jäsenten kyselyoikeus

Käytännössä kokouksissa, varsinkin liittokokouksissa kyselyitä tehdään ja niihin annetaan vastauksia, mutta onko tarpeellista säätää lakiin kahden viikon kirjallinen vastausaika. Varsinkin pienille yhdistyksille, jotka pyörivät vapaaehtoisvoimin tämä saattaa aiheuttaa liian suurta työmäärää. Tarkoittaako vastausvelvoitteen säätäminen lakisääteiseksi (myös aikarajaltaan) myös mahdollisuutta valittaa asiasta?

Toimitusjohtaja-toimielimen salliminen yhdistyksille

On hyvä, että säännöissä on määritelmä yhdistyksille toimitusjohtaja-toimielimestä. Tämä olisi toimiva ratkaisu erityisesti konsernimaisesti toimiville isoille yhdistyksille, joilla on laaja liiketoimintaa ja runsaasti työntekijöitä. Tällöin vastuu toiminnasta ei olisi niin suuri vapaaehtois pohjalta toimivalla hallituksella.

Helpotettu tilinpito pienille yhdistyksille

Erittäin tärkeä uudistus, joka helpottaa pienten yhdistysten toimintaedellytyksiä. Käytännössä kuitenkin voi olla niin, että yhdistyksen rahoittajat (esim. STEA) voivat edellyttää kirjanpitolain mukaista kirjanpitoa ja tilinpäätöstä, vaikka edellä mainittu tuottoja koskeva raja-arvo ei ylitykään.

Lisätietoja

Sirpa Pajunen
Hallintopäällikkö
Allergia-, iho- ja astmaliitto ry
050 408 7335